

HØRING OM ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN

Svelvik kommune vil med dette gi følgende merkander vedr. vesentlige enkeltpunkter i forslaget til endringer i barnehageloven.

Aller først ønsker vi å kommentere høringsfristen for dokumentet. Kommunen mener det er meget beklagelig at et offentlig organ (KD) opererer med en høringsfrist til sine underorganer som iht. vanlige formaliteter for offentlig saksbehandling umulig kan etterleves. Dersom en ønsker reell medinnflytelse, og konstruktive forslag for å finne gode løsninger, bør høringsfrister være slik at både fagmiljøer og politiske miljøer kan få anledning til å drøfte de tema som berøres på en grundig måte. Så er ikke tilfelle i denne høringen.

Svelvik kommune vil derfor oversende et administrativt utarbeidet høringsforslag. Dette vil behandles politisk på første møte i omsorg- og oppvekstutvalget 28. januar 2008. Formelt vedtatt høringsuttalelse vil ettersendes i etterkant av behandlingen.

MERKNADER TIL HØRINGSNOTATET

- Lovfestet rett til barnehageplass

Svelvik kommune ser ingen problemer med å gi foreldre en rettighet til barnehageplass. Dette forutsetter imidlertid at kommunen til en hver tid har en viss overkapasitet som kan fange opp konsekvenser av bl.a. økende fødselstall eller øket tilflytting.

En rettighet forutsetter da at statlige overføringer setter kommunene i stand til både å etablere og drifte barnehagene uten at dette må belastes øvrige tjenester kommunen skal yte. Dvs. at det må tas høyde for, og aksepteres, at kapitalkostnader må bli noe høyere pr bruker. Dette forutsettes kompensert fra staten iht. barnehageforliket.

Svelvik kommune stiller seg noe undrende til formuleringene og problematisering rundt antall opptak pr år. Begrepet full barnehagedekning bør inneha et så enkelt prinsipp som at alle barn som ønsker en plass skal få det. **Rettigheten til barnehageplass bør derfor tre i kraft den dagen barnet fyller 1 år!** Med rettigheten vil viktigheten av hovedopptak bli vesentlig redusert, og av økonomiske- og behovsmessige årsaker (tapt foreldrebetaling og etterspørsel) vil fortløpende opptak sansynligvis bli ordinær praksis i de fleste kommuner. Foreslåtte formuleringer rundt antall opptak vil virke uforståelige for de brukere som er så ”uheldige” å føde 1 uke for sent, med den konsekvens at barnet ikke får sin rettighet ivaretatt før barnet er nesten 2 år! Vår klare oppfatning er at denne formuleringen bør sløyfes.

Uansett tidpunkt og formulering for rettighet må kommunene gis en mulighet til å tilrettelegge eller etablere et tilbud. Således synes en garantitid på 2 – 6 mnd å være ønskelig.

At småbarnsforeldre av ulike årsaker ikke får ivaretatt sin rett til barnehageplass må på en eller annen måte gi en konsekvens. Svelvik kommune har ingen særskilte meninger om hvilke sanksjoner som skal rettes mot kommunen i disse tilfeller, eller hvilke kompensasjoner som familien bør få.

- Overgang til kommunal rammefinansiering

Med å fjerne særtilskuddet for barnehagefinansiering, og innlemme dette i statens rammeoverføring til kommunene, vil det ikke lenger være mulig for kommunene å sikre/kontrollere at staten fullfinansierer barnehagereformen iht. barnehageforliket. Allerede nå ser en at prisvekst i bl.a. byggemarkedet har øket mer enn statens beregnede utgifter, og dette medfører en økning i kapitalutgifter som foreløpig ikke er kompensert. Det er derfor en viss frykt for at lovendringene samlet vil medføre en tilstramning i kommuneøkonomien. Kommunene vil lett kunne havne i en situasjon hvor rettigheter til bl.a. barnehageplasser vil medføre alvorlige kutt i øvrige nødvendige tjenester som ikke har samme lovfortrinn.

Ved definering av rammeøkningen mener Svelvik kommune at staten som et minimum må legge til grunn summen av dagens særtilskudd til barnehager, prisøkninger + en kompensasjon for den andel av barn som ikke har barnehageplass i 2008 (differanse mellom folkeregister og årsmeldinger pr 15. desember) Når fase 2 av max-pris innføres er vår oppfatning at tilnærmet 100% av aktuell brukergruppe ønske å benytte en barnehageplass.

I forhold til økonomisk likebehandling er det en usikkerhet om rammefinansiering vil forenkle eller komplisere denne. Dette avhenger i stor grad av hvilken modell som velges.

- Finansieringsplikt av ikke-kommunale barnehager

Likeverdig økonomisk behandling av kommunale- og ikke kommunale barnehager har for veldig mange kommuner og private drivere vært et ”stridens eple”. Dette må i hovedvekt tillegges uklare føringer fra øverste barnehagemyndighet. Svelvik kommune mener at alle barnehager, uavhengig av eierform, er et fullverdig og tiltrengt tilbud til kommunens innbyggere. Iht. barnehageforliket så skal alle barnehage tilbud i hovedvekt være offentlig finansiert, og en konsekvens må da være at staten utarbeider klare, forståelige og entydige retningslinjer/regler for hvordan tilskudd til private skal beregnes. Dette må gjerne gjøres gjennom et regneark, men det krever/er ønskelig med en vesentlig forenkling av dagens regneark. Grunnlaget for beregningen vil likevel være individuell for den enkelte kommune, og lokal kommunal standard settes gjennom de normer den enkelte kommune vedtar for sine virksomheter.

For å ivareta likeverdigheten på en god måte må valgmuligheten mellom 100% eller 85% utgiftsdekning bortfalle, og kommunens bruk av skjønn må begrenses til de tilfeller hvor driften avviker i vesentlig grad fra de kommunale tilbudene mht. bl.a. åpningstid.

Tilskuddsmodellen må også gjøres korresponderende slik at den ikke skaper en modell hvor de private vil få fortrinn fremfor de kommunale (eventuelle nedskjæringer eller påplusninger i løpet av året) Behovet for forutsigbarhet og budsjett disiplin er identisk uavhengig av eierform, og forutsetningene for nedskjæringer er også like.

- Kommunene har ikke plikt til å finansiere nye private barnehager

Svelvik kommune ser ikke hensikten med å begrense nye private barnehagers rettigheter til en likeverdig finansiering. Dette ut fra en forutsetning om stykkprisfinansiering relatert til antall brukere i den enkelte virksomhet. Det vil naturligvis knytte seg en del usikkerhet til om det vil være driftsgrunnlag for enhver etablerer etter at full barnehagedekning er nådd, men de barnehager som har best kvalitet og best brukertilpasning vil bestå. Dette må anses som en fordel for brukerne, men vi ser samtidig en viss fare for at tiltrengte virksomheter kan bli nedlagt på

forholdsvis kort varsel, og at kommunen således vil kunne få periodiske problemer med å innfri retten til barnehageplass.

En fjerning av rett til driftstilskudd ved bygging av nye barnehager, og at driftstilskudd kun skal gis hvis kommunen finner den nye barnehagen ”nødvendig”, vil med stor sannsynlighet bety en stopp i utbygging av nye private barnehager. Således vil konkurransen om kvalitative god tilbud kunne bli fattigere. Et alternativt tiltak kan være en skjerpet kontroll av kvalitet gjennom tilsyn, og skjerpede krav til lokale ”læreplaner” også for barnehager.

Svelvik kommune 03.01.08

Kjetil Dalheim

spesialrådgiver